

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ
ИА „ОДИТ НА СРЕДСТВАТА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ“

ДОКЛАД

**за дейността на Изпълнителна агенция „Одит на средствата от ЕС“
за 2022 г.**

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз“ към министъра на финансите е Одитен орган по фондове и програми на Европейския съюз в съответствие с международните споразумения за предоставяне на средства от Европейския съюз и съответните регламенти на Европейския съюз, отнасящи се до управлението и контрола на предоставените средства по Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз за програмен период 2007 – 2013 г., по Европейските структурни и инвестиционни фондове за програмен период 2014 – 2020 г. и програмен период 2021-2027 г., по Механизма за възстановяване и устойчивост, по Резерва за приспособяване във връзка с последиците от Брекзит, както и по други програми на ЕС и инструменти, финансирани от други донори.

МИСИЯТА на Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз“ е да извършва одитна дейност в съответствие с международно признати одиторски стандарти, като предоставя независима и обективна оценка за:

- правилното функциониране на системите за управление и контрол относно средствата от Европейския съюз и от други донори;
- пълнотата, точността и достоверността на годишните счетоводни отчети и законосъобразността и редовността на свързаните с тях разходи.

Чрез резултатите от своята одитна дейност Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз“ защитава финансовите интереси на европейския и българския данъкоплатец.

Основните стратегически цели на Изпълнителна агенция „Одит на средствата от ЕС“, заложи в Стратегическия план на агенцията за периода 2021 – 2023 г., са следните:

- Постигане на високо качество на одитната дейност в съответствие с международните одиторски стандарти, в т.ч. качествено и в срок изпълнение на одитни ангажименти по програми и проекти, финансирани със средства от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица и други програми, по които Република България получава финансов ресурс;
- Поддържане на адекватен административен капацитет на Одитния орган посредством осигуряване на оптимален брой квалифицирани одитори за изпълнение на одитните ангажименти и текущо повишаване на тяхната професионална квалификация, знания, умения и мотивация;

- Ефективна комуникация и сътрудничество със службите на Европейската комисия и органите в Република България, отговорни за управлението и контрола на средствата от ЕС и други донори и подпомагане на изграждането на ефективни системи за управление и контрол на средствата от Европейския съюз посредством оценка и даване на препоръки за функционирането им.

През 2022 г. Изпълнителна агенция „Одит на средствата от ЕС“ (ИА ОСЕС) продължи да изпълнява с високо професионално качество задачите, възложени от приложимите европейски регламенти, споразумения с донори и национални правила, като своевременно докладва резултатите на ЕК и другите донори.

Одитната дейност на Одитния орган през този отчетен период включваше одитни ангажименти по основните оперативни програми, съфинансирани със средства от Европейския фонд за регионално развитие, Кохезионния фонд, Европейски социален фонд, Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица (ФЕПНЛ), програмите за териториално сътрудничество, „Еразъм+“, „Европейски корпус за солидарност“, програмите, финансирани от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Норвежкия финансов механизъм, Националния план за възстановяване и устойчивост и други.

II. ОДИТНА ДЕЙНОСТ ПО ЕФРР, КФ, ЕСФ И ФЕПНЛ

1. Годишни контролни доклади от февруари 2022 г.

През февруари 2022 г. Одитният орган издаде и представи на ЕК Годишни контролни доклади и одиторски становища относно ефективното функциониране на системите за управление и контрол и законосъобразността и редовността на сертифицираните разходи по съответната оперативна програма за програмен период 2014-2020 г.

Одитният орган издаде 12 бр. годишни контролни доклади и одиторски становища (за седма счетоводна година), както следва:

- Годишни контролни доклади и одиторски становища по оперативните програми „Иновации и конкурентоспособност“, „Добро управление“, „Транспорт и транспортна инфраструктура“, „Околна среда“, „Наука и образование за интелигентен растеж“, „Развитие на човешките ресурси“, „Региони в растеж“, „Инициатива за малки и средни предприятия“ и ОП за храни и основното материално подпомагане;
- Годишни контролни доклади и годишни становища по програмите за трансгранично сътрудничество „България-Турция“, „България-Северна Македония“ и „България-Сърбия“.

Предвид това, че за седмата счетоводна година Одитният орган е проверил и потвърдил оценките на Управляващите органи на ниво 2 от четиристепенната скала „Функционира. Необходимо е известно подобрене“, на Сертифициращия орган на ниво 1 от четиристепенната скала „Функционира добре. Не е необходимо подобрене или е необходимо само незначително подобрене“, грешката от одитите на операциите не превишава прага на същественост от 2 %, данните в Годишните счетоводни отчети са пълни, точни и верни и са предприети адекватни действия за коригиране на нередовните разходи от приложение № 8 на Годишния счетоводен отчет, за седмата счетоводна година Одитният орган е издал становища без резерви за 10 програми. При две програми общото проектирано ниво на грешките надвишава максимално допустимата граница от 2 %. В резултат на проведената активна комуникация с Управляващите и Сертифициращия органи от

Годишните счетоводни отчети бяха съответно оттеглени допълнителни суми и съответно остатъчното ниво на грешките беше намалено на 2%.

Всички годишни контролни доклади за седмата счетоводна година са изпратени своевременно на националните органи и са предоставени на ЕК в нормативно определения срок чрез SFC 2014.

След преглед и оценка Европейската комисия прие всички 12 годишни контролни доклади и одиторски становища по програмите, съфинансирани от ЕФРР, ЕСФ, КФ и ФЕПНЛ.

2. Системни одити

През 2022 г. бяха издадени следните доклади от системни одити по основните оперативни програми и трите програми за трансгранично сътрудничество (по външните граници на ЕС), за които ИА ОСЕС е Одитен орган:

- доклад от шести хоризонтален системен одит на Сертифициращия орган по ЕСИФ и ФЕПНЛ и одит на отчетите (издаден на 28.01.2022 г.);
- доклад от шести хоризонтален системен одит за увереност относно ефективното функциониране на Информационните системи за управление, наблюдение и счетоводство на оперативните програми (издаден на 19.01.2022 г.);
- доклад от седми системен одит на Управляващия орган по програмите за териториално сътрудничество Интеррег ИПП „България - Република Северна Македония“, „България - Турция“ и „България - Сърбия“ (издаден на 09.02.2022 г.);
- доклад от шести системен одит на Управляващия орган по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ (издаден на 29.03.2022 г.);
- доклад от осми системен одит на Управляващия орган по ОП „Транспорт и транспортна инфраструктура“ (издаден на 29.03.2022 г.);
- доклад от седми системен одит на Управляващия орган по ОП „Добро управление“ (издаден на 31.03.2022 г.);
- доклад от седми системен одит на Управляващия орган по ОП „Развитие на човешките ресурси“ (издаден на 29.03.2022 г.);
- доклад от седми системен одит на Управляващия орган по ОП „Региони в растеж“ (издаден на 27.04.2022 г.);
- доклад от осми системен одит на Управляващия орган по ОП „Иновации и конкурентоспособност“ (издаден на 20.05.2022 г.);
- доклад от втори системен одит на Управляващия орган по ОП „Инициатива за малки и средни предприятия“ (издаден на 18.04.2022 г.);
- доклад от трети тематичен одит на системите за управление и контрол по финансовите инструменти в Управляващите органи по оперативни програми „Региони в растеж“, „Иновации и конкурентоспособност“ и „Развитие на човешките ресурси“ и във „Фонд мениджър на финансовите инструменти в България“ ЕАД (издаден на 18.11.2022 г.);
- доклад от тематичен системен одит на УО по Оперативна програма „Региони в растеж“ за увереност относно ефективността на контролните процедури за оценка на допустимостта на разходите по бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0003-C09 „Специализирани юридически услуги за подпомагане работата на Управляващия орган на Оперативна програма „Региони в растеж“ (издаден на 18.11.2022 г.);
- доклад от седми системен одит на Управляващия орган по Оперативната програма за храни и/или основно материално подпомагане (издаден на 24.11.2022 г.).

По време на приключилите 13 системни одити констатации с високо ниво на значимост са формулирани в един одит. Констатациите с високо ниво на значимост касаят конфликт на интереси и недостатъчни мерки за минимизиране на този риск, както и предложени

финансови корекции за несъответствия със законодателството по обществени поръчки. Управляващите органи са се ангажирали да изпълнят дадените препоръки.

За всички приключили системни одити финалната оценка на Одитния орган е, че съществуващите системи за управление и контрол по програмите функционират правилно и в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета и Делегиран Регламент (ЕС) № 480/2014 на Комисията. Съгласно указанията на ЕК оценките на системите по програмите са определени на ниво 2 от четиристепенната скала („Функционира. Необходимо е известно подобрение”), което съответства на средно ниво на сигурност. Всички посочени доклади от системни одити са надлежно представени на ЕК чрез системата SFC2014.

3. Одити на операциите

За осма счетоводна година (2021-2022) на програмен период 2014 – 2020 г. са докладвани следните резултати от одитите на операциите по основните оперативни програми и трите програми за трансгранично сътрудничество:

- по ОПХ ФЕПНЛ – 14 бр. предварителни доклади от първи период, издадени през 20.05.2022 г. и 1 бр. от 9.08.2022 г., съответно 15 бр. окончателни доклади, издадени на 21.06.2022 г. (14 бр.) и на 14.11.2022 г. (1 бр.), 13 бр. предварителни доклади за резултатите от втори период на одита на операциите, издадени на 30.11.2022 г. и съответно 13 бр. окончателни доклади, връчени на 14.12.2022 г.;
- по ОПДУ - 17 бр. предварителни доклади, издадени на 10.11.2022 г., 5 бр. предварителни доклади от 25.11.2022 г., както и 17 бр. окончателни доклади, издадени на 12.12.2022 г. и 5 бр. окончателни доклади, издадени на 14.12.2022 г.;
- по ОПРЧР - 9 бр. предварителни доклади за резултатите от одита на операциите (първи период), издадени на 28.09.2022 г., 9 бр. окончателни доклади, издадени на 29.11.2022 г., 8 бр. предварителни доклади от одита на операциите (втори период), издадени на 16.12.2022 г. и 7 бр. предварителни доклади, издадени на 21.12.2022 г.;
- по ОПНОИР - 7 бр. предварителни доклади за резултатите от проверка на проекти, издадени на 19.12.2022 г.;
- по ОПТТИ - 8 бр. предварителни доклади, връчени на 15.12.2022 г. за 9 бр. проекти;
- по ОПРР - 15 бр. предварителни доклади за първи период, връчени на 18.10.2022 г. и 15 бр. окончателни доклади, издадени на 23.11.2022 г., както и 14 бр. предварителни доклади за втори период, връчени на 16.12.2022 г.;
- по ОПИК - 20 бр. предварителни доклади за първи период, издадени на 19.09.2022 г. и 20 бр. окончателни доклади за първи период, връчени на 23.11.2022 г., както и 9 бр. предварителни доклади за втори период, връчени на 21.12.2022 г.;
- по ОПОС - 19 бр. окончателни доклади за първи период 28.09.2023 г. и 19 бр. окончателни доклади за първи период, връчени на 8.12.2022 г.;
- по програмите за трансгранично сътрудничество INTERREG IPA “България – Сърбия“, „България – Турция“ и „България – Република Северна Македония“ - издадени предварителни доклади, както следва: 6 бр. на 13.10.2022 г., 15 бр. на 13.12.2022 г. и 9 бр. на 21.12.2022 г.

В края на 2022 г. в процес на извършване продължават да бъдат одитите на операциите (включително за втори период) за осма счетоводна година по следните програми: ОП „Региони в растеж“, ОП „Иновации и конкурентоспособност“, ОП „Околна среда“, ОП

„Наука и образование за интелигентен растеж“, ОП „Развитие на човешките ресурси“ и по трите програми за териториално сътрудничество.

Извършването на одитната дейност за осмата счетоводна година беше забавено в резултат на допуснатото в периода юли-август 2022 г. закъснение в организиране и стартиране на одитите на операциите по основните оперативни програми (за втори период), както и необходимостта от извършване на допълнителни одиторски проверки и нов контрол на качеството по отношение на одитните дейности за същия период.

В рамките на извършените проверки в одитите на операциите за осма счетоводна година по основните оперативни програми и трите програми за трансгранично сътрудничество, по които ИА ОЕСЕ е Одитен орган, Агенцията е проверила 479 бр. договори по процедури за избор на изпълнител (в това число - 379 бр. по ЗОП, 26 бр. процедури по ПМС № 160/2016 г. и 74 бр. процедури по PRAG).

III. ОДИТНА ДЕЙНОСТ ПО ДРУГИ ПРОГРАМИ И ИНСТРУМЕНТИ

1. За програмите, финансирани от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Норвежкия финансов механизъм, одитната дейност през 2022 г. е представена в следните издадени доклади:

- Годишен одитен доклад по чл. 5.5, параграф 1, буква (е), точки (i) и (ii) от Регламентите за изпълнение на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014 – 2021 г. и Норвежкия финансов механизъм 2014 – 2021 г. за периода от 01.07.2020 г. до 30.06.2021 г. Годишният одитен доклад и одитното становище са представени на Офиса на Финансовия механизъм на 11.02.2022 г.;

- Одити на системите:

-- Издаден е доклад от първия системен одит на Програмния оператор на Програма „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество“ по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014-2021 г. в Министерство на културата (от 28.07.2022 г.);

-- Издаден е доклад от системния одит на Сертифициращия орган по ФМ на ЕИП и НФМ 2014-2021 г. (от 24.06.2022 г.).

2. По двустранна програма за териториално сътрудничество Интеррег „V-A „Румъния-България“ се извършиха:

- Системен одит на Националния орган и звеното за контрол и контакт - резултатите са представени на 14.07.2022 г.;

- Одит на операциите на българска територия по 17 проекта програмата, като предварителните резултати от бяха докладвани на 21.11.2022 г., а окончателните - на 13.12.2022 г.;

- Издаден е доклад от извънредния системен одит за проверка на повторната верификация, извършена от Националния орган в МРРБ (от 13.12.2022 г.). След анализ и оценка на резултатите от всички извършени проверки и цялата относима информация, одиторското заключение е положително.

3. По двустранна програма за териториално сътрудничество Интеррег „V-A „Гърция-България“:

Издадени са 3 доклада за резултатите от проверки на проекти (на 19.01.2022 г.) за седма счетоводна година, както и 2 предварителни доклада за осма счетоводна година, издадени на 16.12.2022 г.

4. По програма INTERREG “Балкани-Средиземно море” 2014-2020 г:

Резултатите от одитите на операциите по програмата за седма счетоводна година са докладвани на 19.01.2022 г. и съответно за осма счетоводна година предварителните резултати са представени на 16.12.2022 г.

5. По Съвместна програма за транснационално сътрудничество по Европейски инструмент за съседство „Черноморски басейн 2014-2020“ се извършиха системен одит и одит на операциите . Резултатите от системен одит на Националния орган и Звеното за контрол и контакт са представени на 12.07.2022 г. и предварителните резултати от одита на операциите са представени на 30.09.2022 г.

6. По Програма „Еразъм+“, Програма „Европейски корпус за солидарност“, мрежи ECVET и Eurodesk е изготвен и е предоставен на Европейската комисия пакет с документи за годишно приключване, включително Одитно мнение (неквалифицирано) по Годишната декларация за 2021 г. на Националната агенция по програмите „Еразъм+“ и „Европейски корпус за солидарност“, Анекс 1 към мнението с Констатации и препоръки, Анекс 2 към мнението - Доклади за резултатите от извършените от Одитния орган системен одит и одит на отчетите и транзакциите по Годишната декларация за 2021 г. Пакетът с документи е изпратен на 15.03.2022 г. до Националната агенция – ЦРЧР, Националния орган - МОН и Европейската комисия.

7. Дейност по Механизма за възстановяване и устойчивост

През 2022 г. продължи участието на водещи одитори от Агенцията в проверката на адекватността на финансовия ресурс на проектите, включени в Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ), във връзка с възложената през 2021 г. на агенцията извънредна задача по оценяване на обосноваването и реалистичността на предвидените разходи по проектните предложения в Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България, предложени за финансиране от Механизма за възстановяване и устойчивост.

Извърши се първият системен одит за оценка на ефективното функциониране на информационната система за МВУ (ИС-МВУ), която следва да осигурява ефективен мониторинг и изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, включително на предвидения график, ключовите етапи и целите, както и свързаните с тях показатели, в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. Оценено е ключово изискване 6 „В съответствие с член 22, параграф 2, букви г) и д) от Регламента за МВУ, държавата-членка поддържа ефективна система, за да гарантира съхраняването на цялата информация и документи, необходими за целите на одитната пътека“ към системите за управление и контрол за МВУ. Окончателният доклад е издаден на 01.08.2022 г.

Изготвена е одитна стратегия за НПВУ, която е одобрена на 30.08.2022 г. и е изпратена на одиторите от ЕК.

На 30.08.2022 г. е изготвено и издадено първото одитно обобщение по МВУ. Извършен е преглед на подготвената от Координиращото звено за НПВУ декларация за управлението. Обобщението и декларацията са изпратени на ЕК заедно с първото искане за плащане по НПВУ. В резултат на прегледа и извършената одиторска работа е издадено неквалифицирано мнение за системата за управление и контрол на НПВУ.

През периода септември – декември 2022 г. се извършиха фактическите проверки и контрола на качеството от втория системен одит по МВУ. Целта на одита е оценка на ефективното функциониране на системите за управление и контрол, които следва да осигуряват ефективна

защита на финансовите интереси на ЕС при изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост, в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. Изготвена е специална одитна методология за МВУ, която ще се използва в този и следващите системни одити. В одита са формулирани 19 бр. констатации, от които 7 бр. с висок приоритет, които касаят прилагането на пропорционални мерки за борба с измамите и избягване на конфликт на интереси, процедурите за проверка на изпълнението на ключовите етапи и целите и съответствието с хоризонталните принципи за добро финансово управление, разделянето на функциите, процедурите за изготвяне на декларация за управлението и съхраняването на цялата информация и документи, необходими за целите на одитната следа. Констатациите са докладвани в оперативен порядък на Координиращото звено и на Европейската комисия.

IV. ДРУГИ ДЕЙНОСТИ ЗА ЗАЩИТА НА ФИНАНСОВИТЕ ИНТЕРЕСИ НА ЕС

▪ Европейска сметна палата

През 2022 г. Одитният орган беше проверен от Европейската сметна палата по отношение на одитната си дейност, извършена от ИА ОСЕС за разходите по Оперативна програма „Региони в растеж“ за седма счетоводна година (2020/2021). Посочените разходи са одитирани от Одитния орган и резултатите от одитната ни дейност са представени на ЕК в Годишния контролен доклад от месец февруари 2022 г. Проверките на ЕСП бяха извършени в Одитния орган и бяха фокусирани върху одитната стратегия, методологията и подхода за извадки, остойносттаването и екстраполацията на грешките, изчисляването и прилагането на съответните финансови корекции за намаляване на т.нар. остатъчна грешка по оперативната програма и при необходимост за свеждането ѝ под прага на същественост от 2 %. В началото на ноември 2022 г.

Европейска сметна палата представи резултатите от извършения одит в ИА ОСЕС по ОПРР на 8.11.2022 г. Съгласно полученото писмо от г-жа Хелга Бергер, член на ЕСП, Европейската сметна палата приключва посочения одит без никакви констатации.

Годишният доклад относно изпълнението на бюджета на Европейския съюз за финансовата 2021 година беше публикуван на страницата на Европейската сметна палата през месец октомври 2022 г. Докладът е изготвен в изпълнение на правомощията на ЕСП по чл. 287 от Договора за функционирането на ЕС и чл. 258 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета. Резултатите от одитната работа на ЕСП по отношение на Европейския фонд за регионално развитие, Кохезионния фонд и Европейския социален фонд е представена в Глава 5 „Сближаване, устойчивост и ценности“ от посочения доклад на ЕСП (на страници 151-200). Изпълнителна агенция „Одит на средствата от ЕС“ - българският одитен орган по посочените фондове - е единствен Одитен орган, посочен като добър пример в доклада (стр.180, Каре 5.8). посочва се също, че не са били установени нередности по отношение на операциите, проверени от този одитен орган и включени в извадката на ЕСП за 2021 г.

▪ Актуализирана методология за осъществяване на одитните дейности по фондове и програми на ЕС

Наръчникът за одит на средствата от Европейския съюз за програмен период 2014-2020 г. е актуализиран през 2022 г., включително са обновени контролен лист за проверка на проект при одит на операциите, контролен лист за проверка на проект при одит на операциите по програмите за трансгранично сътрудничество и др. Новите контролни листове са публикувани на интернет страницата на агенцията.

- **Актуализиране на одитните стратегии по оперативните програми и по програмите за ТГС**

През месец февруари 2022 г. на Европейската комисия бяха предоставени актуализираните одитни стратегии по всички 9 оперативни програми и трите програми за трансгранично сътрудничество по външните граници на ЕС. Актуализираните стратегии са одобрени от изпълнителния директор на ИА ОСЕС (версия декември 2021 година).

През месец декември 2022 г. всички посочени одитни стратегии са обновени (версия декември 2022 година). Актуализацията е извършена въз основа на оценката на риска, направена през месец декември 2022 г. на база резултатите от приключилите системни одити и одити на операциите по съответните програми, като е взета предвид и друга известна релевантна информация. Одитните стратегии включват новата оценка на риска на съответните Управляващи органи и Сертифициращия орган и график на одитните ангажименти за одити на системите, одитите на операциите и проверките на отчетите по отношение на деветата и десетата счетоводни години.

- **Работни срещи с Европейската комисия и обучения**

През 2022 г. представители на Одитния орган са участвали в 21 обучения, в работни срещи и конференции, включително следните технически срещи и форуми, организирани от Европейската комисия и одитните органи:

- Две технически срещи по Европейските структурни и инвестиционни фондове с представители на ЕК и одитните органи на държавите членки, проведени на 1.04.2022 г. и на 15.12.2022 г.;
- Годишна координационна среща на Одитния орган с одиторите от Европейската комисия по Кохезионна политика, проведена на 21.09.2022 г.;
- Мониторингова среща, организирана от Генерална дирекция „Образование, младеж, спорт и култура“ на ЕК за програми Еразъм+ и ЕКС, проведена на 16.09.2022 г.;
- Техническа среща между ръководството на ИА ОСЕС и одитния екип на ЕК по МВУ, проведена на 22.09.2022 г.;
- Технически и годишни срещи на Групи на одиторите по програми за европейско териториално сътрудничество „Румъния-България“, „Гърция – България“, „Черноморски басейн 2014-2020“ и „Балкани – Средиземно море“;
- Три заседания на работните групи към ЕК, свързани с разширяване прилагането на опростени варианти на разходите;
- 29-тата Годишна среща на Одитните органи по Европейските структурни и инвестиционни фондове от държавите членки на ЕС (the Homologues Group), организирана от Европейската комисия и Одитния орган на Република Кипър на 24-25 октомври 2022 г.

- **Работни срещи и обучения за споделяне на практиката на Одитния орган**

През 2022 г. Одитният орган проведе 4 броя обучения на 208 представители на управляващите органи на ОП „Околна среда“, програмите за трансгранично сътрудничество, ОП „Добро управление“, бенефициенти на ОП „Региони в растеж“ и звеното за вътрешен одит на МОСВ. Темите на обучения включваха нередности при обществените поръчки, измами и конфликт на интереси при изпълнението на проекти, съфинансирани от фондовете на ЕС.

Представители на ИА ОСЕС са участвали в 11 работни срещи със служители от Управляващите и Сертифициращия органи за споделяне на практиката на Одитния орган и на резултати от одитните ангажименти.

▪ **Анализ на нередностите, установени от Одитния орган**

През 2022 г. се изготвиха традиционните Анализ на установените от Одитния орган нередности, докладвани на ЕК през 2022 г. и Обобщение на срещаните в практиката на Одитния орган нарушения за ограничителни изисквания и насоки за избягването им.

Анализът на нередностите се базира на информацията от одитните доклади за докладваните през 2022 г. на ЕК от Агенцията резултати от одитни ангажименти за програмен период 2014-2020 основно по програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица.

Документите са изпратени на всички органи от системата и съответните министерства, с цел да бъдат запознати с актуалния подход на Одитния орган и ЕК. Описаната практика подпомага УО да верифицират законосъобразни разходи, а бенефициентите - при провеждане на обществени поръчки да не допускат посочените нередности.

Анализът и обобщението са публикувани на интернет страницата на ИА ОСЕС на адрес: <https://aeuf.minfin.bg/bg/page/25>

В изпълнение на задължението по чл. 229, ал. 1, т. 14 от ЗОП и чл. 114, ал. 2 от ППЗОП и за целите на извършвания от АОП мониторинг на прилагането на правилата за обществените поръчки, ИА ОСЕС анализира, обобщава и предоставя на АОП информация за проверените от Одитния орган обществени поръчки и установените при одитната дейност нередности.

V. АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ

С цел качествено и срочно изпълнение на одитните ангажименти, Одитният орган продължава да приема като основен свой приоритет осигуряване на оптимален брой квалифицирани одитори и текущо повишаване на тяхната професионална квалификация, знания, умения и мотивация.

Към 31 декември 2022 г. целият ръководен състав и 56 служители в специализираната администрация на Агенцията притежава сертификат „Вътрешен одитор в публичния сектор”, като допълнително международни одиторски сертификати притежават: трима одитори - Certified Fraud Examiner, осемнадесет одитори - Certified Government Auditing Professional, трима одитори - Certified Internal Auditor, един одитор - Certified Information System Auditor, 1 одитор - ACCA (Association of Chartered Certified Accountants, full membership).

За повишаване на квалификацията на одиторите през отчетния период е осигурено участие в 14 бр. специализирани обучения, пряко свързани с управлението и одита на средства от ЕС. По време на тези семинари са обсъдени следните теми: обществени поръчки, управление на риска в публичния сектор, изготвяне на извадките чрез прилагане на специализиран софтуер, сертификация на разходи към ЕК по оперативните програми и счетоводно-отчетна функция за програмен период 2021-2027, приключването на оперативните програми за периода 2014 – 2020 г.“, етични принципи и правила за поведение при управлението, изпълнението и контрол на средства от ЕС“ и др.

През изтеклата година съществена роля за поддържането на адекватни знания и умения на одиторския персонал имаха проведените вътрешни обучения и срещи. Регулярното провеждане срещи в различни формати с участието на ръководителите на одиторски екипи

и одиторите даде възможност за обмяна на опит и съществено допринесе за ефективния контрол и осигуряване на качеството на одиторската работа.

VI. ПЛАНИРАНИ ОДИТНИ АНГАЖИМЕНТИ ЗА 2023 Г.

В съответствие с Годишния план за одитната дейност за 2023 г. Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз“ следва да изпълни следните основни одиторски задачи:

- актуализиране на одитната методология и актуализиране на стратегиите по оперативните програми, финансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове и Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица и по програмите за трансгранично сътрудничество, както и за одитната дейност по Механизма за възстановяване и устойчивост;
- извършване на одити на системите с цел предоставяне на независима и обективна оценка относно правилното функциониране на системите за финансово управление и контрол по програмите, финансирани със средства от ЕФРР, ЕСФ, ЕСФ+, КФ и Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица, програма „Еразъм+“, „Европейски корпус за солидарност“, програмите за трансгранично сътрудничество, програмите по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Норвежкия финансов механизъм и др.;
- извършване на одити и изготвяне на доклади от проверки на проекти, съдържащи независимо становище относно законосъобразността и верността на сертифицираните разходи, финансирани със средства от ЕФРР, ЕСФ, КФ и Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица, програма Еразъм+, Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство, Норвежкия финансов механизъм и др.;
- проверки на отчетите по оперативните програми, програмите за трансгранично сътрудничество и програми „Еразъм+“ и „Европейски корпус за солидарност“, с цел изразяване на становище относно тяхната пълнота, точност и достоверност;
- изготвяне и представяне на Европейската комисия и други донори на годишни контролни доклади и одиторски становища относно правилното функциониране на системите за управление и контрол и законосъобразността и редовността на сертифицираните разходи по съответните програми;
- извършване на одитна дейност по Националния план за възстановяване и устойчивост (системни одити и одити на инвестиции и реформи) и изготвяне на одитни обобщения.

Настоящият доклад е изготвен на основание чл. 56 от Закона за администрацията и чл. 8, ал. 1, т. 5 от Устройствения правилник на Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз“.

Гр. София, 28.02.2022 г.

Людмила Рангелова, CGAP (подпис)

Изпълнителен директор